שבת בשבתו

ג׳ כסלו תשפ״ז \ גיליון 493

לרפואה שלמה .

מיטלי בת עליזה
טליה אפתר בת אלינור
הרב אליהו רפאל בן סעדה
ינון יהודא חי בן ורד רוזה
אפרים יהודא בן רייזל
רבי יוסף בן עישה
רבי יצחק בן ימנה
רחלי בת הניה .

בְּרֵאשִׁית – תּוֹלְדֹת

הפטרה: " מַשָּׂא דְּבַר יְהוָה אֶל יִשְׂרָאֵל "

{ מלאכי א׳ }

השבת אנו נקרא בפרשה : ״.. **וְעָשָׂה לִי מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי וְהָבִיאָה לִּי וְאֹכְלָה בַּעֲבוּר תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי בְּטֶרֶם אָמוּת״.** כלומר: יצחק אבינו מבקש מעשו סעודה מדושנת בכדי לברך אותו. נשאלת השאלה מדוע? האם אי אפשר לברך ללא סעודה? בנוסף: יצחק אבינו לא מסתפק בסעודה רגילה אלא מבקש ועשה לי ״מטעמים״ מדוע ולמה? שאלה זו שואל רבינו בחיי ועונה על כך בפירושו: שאין כוונת יצחק בבקשת המטעמים בתענוג הגוף וחוש הטעם, אלא סוג של מטעמים כזו, שתהיה נפשו שמחה ומתענגת! כי בהתחזק כוחות הגוף יתעוררו כוחות הנפש, ומתוך שמחת הנפש תחול עליו רוח הקודש...עכ״ל. **הגאון רבי ברוך עפשטיין זצוק״ל** בפירושו ״תורה-תמימה״ מבאר שאנו למדים מכאן, שאדם המברך על כל דבר, צריך להיות בשמחה. לכן נפסק להלכה שכהן שהוא אַבֵל לא יעלה לדוכן לברכת כהנים, כיון שאינו בשמחה ואינו יכול לברך, זאת הסיבה שיעקב אבינו הגיש לאביו יצחק גם יין כמו שכתוב: ״וַיַּגֶּשׁ לוֹ וַיֹּאכַל וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיֵּשְׁתְּ״ למרות שיצחק לא ביקש יין אולם מכיוון ש״אין שמחה אלא בבשר ויין״. רצה יעקב שאביו יברך אותו בשמחה לכך הביא לו גם יין. לפי ביאור זה מתבארת לנו שאלה נוספת: ממדרשי חז״ל אנו למדים שהקב״ה רצה שיצחק יברך את יעקב, אם כן, מדוע נאלץ יעקב לקבל את הברכות בדרך מוזרה כזאת, מדוע לא אמר הקב״ה ליצחק בנבואה שיברך את יעקב? **הר״ן מבאר** : שאילו היה הקב״ה אומר ליצחק לברך את יעקב ולא את עשו בכורו, יצחק אבינו היה תמהה: ״מדוע אין בני הבכור ראוי לברכה״? וכשהיה חוקר אחרי מעשיו ומגלה את רשעותו, היה מתעצב מאוד, ואדם עצוב אין ברכתו ותפילתו מתקיימת ומתקבלת, ויעקב לא היה מתברך, לכך אמר לו הקב״ה שיברך את עשו כי הוא הבכור וכשיצחק היה שרוי בשמחה, והגיע יעקב, ולקח את הברכות. ובהמשך הפרשה נקרא על יעקב שבסיוע אמו רבקה מצליח לקבל את הברכות במקום עשו, כשהוא לובש את בגדי עשו החמודות, ושם על ידיו וצווארו את עורות גדיי העיזים, ויצחק מתלבט ואומר: ״הקול קול יעקב והידיים ידי עשו״, ובכל זאת בסופו של דבר יעקב מצליח לקבל את הברכות. השאלה העולה היא, איך יעקב אבינו, שעליו נאמר בתחילת הפרשה ״וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים״ מרשה לעצמו להתחזות לעשו, ולא לומר אמת, ולשאלת אביו: ״אתה זה בני עשו?״, הוא משיב: ״אני״, וכן כשמביא את המטעמים לאביו הוא אומר ״אנכי עשו בכורך עשיתי כאשר דברת אלי״! ושאלה זו שואל הרד״ק, ותירץ וז״ל: ״ ואין זה תימה ,כי יעקב היה יודע כי הוא ראוי לברכה יותר מאחיו, ורוח הנבואה שתשרה על יצחק אביו לברכו, יתעשת אלוהים יותר לברכתו מאשר לברכת אחיו, כי הוא רצוי לאל יותר ממנו. וחילוף הדברים, במקומות כאלה, אינם גנאי וחילול לצדיק״. משמעות הדברים, כי שינוי דברים לצורך ראוי אינו מגונה, ואינו הופך את אומרם לדובר שקר. ומביא ראיה מאברהם ויצחק אבינו שאמרו על נשותיהם שהם אחותם ולא נקראו דוברי שקר ,כיון שעשו זאת לצורך, במקרה שלהם מחמת יראה. את היסוד הזה, ראינו גם אצל יוסף ואחיו כשבאו האחים ליוסף ואמרו לו **״אביך ציווה לפני מותו לאמור כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלוהי אביך״**, ומזה למדו בתלמוד ״אמר רבי אילעא, מותר לו לאדם לשנות מפני דרכי שלום״. ומסביר שם רש״י, שיעקב לא ציווה כלום, אלא שהם שינו מפני השלום. רבי נתן אף מוסיף ואומר, לא רק שמותר לשנות מפני דרכי שלום, אלא אף מצווה לשנות מפני דרכי שלום. מוסיפה שם הגמרא בשם רבי ישמעאל, ״גדול השלום, שאף הקדוש ברוך הוא שינה בו, שהרי שרה אמנו אמרה על אברהם ״ואדוני זקן״, והקדוש ברוך הוא אמר בשמה ״ואני זקנתי״. את אותו יסוד, ראינו במסכת כלה ״כיצד מרקדין לפני הכלה? ב״ש אומרים, כלה כמות שהיא, ב״ה אומרים, כלה נאה וחסודה, אמרו ב״ש לב״ה לדבריכם, מי שלקח חיגרת או סומא, אומרים לה כלה נאה וחסודה, והתורה אמרה מדבר שקר תרחק? כלומר, ב״ה אומרים, שיש להוסיף בשבח הכלה גם בדבר שלא נמצא בה, והקשו להם ב״ש, שהרי נאמר בתורה ״מדבר שקר תרחק״, ואם כן בוודאי שיאן לומר דבר שאינו מדויק. ענו להם ב״ה, לדבריכם, מי שלקח מקח רע מהשוק, הרואה אותו לאחר שקנה, ישבח או יגנה? הווה אומר ישבח, לפיכך אמרו ב״ה, ״לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות״. והלכה כב״ה, שמותר לשנות ולומר לחתן ״כלה נאה וחסודה״ אף אם היא לא כזאת, ואף שכאן לא שייך לומר מפני השלום, בכל זאת מותר לשנות, כיון שאין כאן כל כך שקר, שהרי לחתן עצמו, היא באמת כלה נאה וחסודה, עובדה שהיא מצאה חן בעיניו והוא רוצה לישא אותה, ואנו רק מחזקים בזה את דעתו כשאנו אומרים לו אכן, לקחת כלה נאה וחסודה. מכל זה אנו רואים את הגדרת חז״ל בשינוי הדברים כשזה לצורך ראוי, אם זה מפני היראה כמו אצל אברהם ויצחק, אם כשהוא ראוי יותר לברכה כמו אצל יעקב ועשו, אם מפני השלום כמו אצל יוסף ואחיו, אם מפני האמת שלו כמו אצל חתן וכלה. ״. **שבת שלום ומבורך.**

פתגם השבוע

" לא ישאלו אותך:
כמה למדתה תורה?
אלא: כמה למדתה מהתורה? "
{רבי מנחם מנדל מקוצק}

זמני כניסת ויציאת השבת

	כניסת השבת	צאת שבת	רבינו תם
ירושלים	16:05	17:19	17:58
תל אביב	16:21	17:20	17:55
חיפה	16:13	17:18	17:55
באר שבע	16:24	17:21	17:59
אילת	16:16	17:23	17:58

לזרע של קיימא. אמן.
שלמה בן יונה
חנה בת יעל
אליהו בן מרים
מרגלית בת חנה

״ אור החיים הקדוש ״ ״ סגולה להצלחה בעסקים ״

״ וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ ה׳ : ״

בפרשתנו מספרת התורה על הצלחתו ועשירותו של יצחק אבינו: **׳וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ ה״׳**

ושואל רבינו האור החיים הקדוש מה התוספת במילים ׳ויברכהו ה׳ ??

ומתרץ רבינו הקדוש שמכיוון שאמרו חכמינו שבדבר שהוא מדוד וספור, המזיקים יכולים לשלוט ולפגוע, וכלשון חכמים ׳אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין׳, אם כן כאן שנאמר מספר מדויק של ׳מאה שערים׳ יש חשש שיפגע, ולכן היה כאן ברכה מיוחדת מאת ה׳ שלא יהא שליטה על דבר המנוי.

ובספר ׳ראשון לציון׳ מחדש רבינו הקדוש: שאם האדם מתפלל כראוי על עשירות והצלחה, הברכה שורה גם בדבר המדוד והמנוי, ולא רק שלא יינזק חס ושלום, אלא ימצא בו יותר ממה שהיה. וכמו כן, יצחק אבינו היה מתפלל על הצלחתו, ולכן בירכו ה׳ כפי תפילתו, והצליח פי מאה ממה שהשקיע. ובפרשת פקודי שואל רבינו הקדוש היאך ספרו את נדבת המשכן שהביאו בני ישראל, והרי אין הברכה שורה בדבר המנוי??!

ומתרץ רבינו הקדוש וזה לשון קודשו: ׳כי מנין זה אדרבה מנינו תביא הברכה, כי כל פרט שירבה במספר תגדיל הזכות, ותסובב הברכה למרבה, והטעם, להיותו של המשכן, עד כאן לשון קודשו.

כלומר: אם הספירה הוא לצורך מצוה אין בו חשש נזק, אלא אדרבה תביא לו ברכה, ולכן גם אם סופר ממונו כדי לתת מזה צדקה ומעשרות, יבוא לו ברכה מרובה בעזרת ה׳.

הבית חשלם
הרב שמעון שמש שליט״א – יועץ זוגי וחינוכי: 052-7162999

<u>זוגיות בפרשת השבוע</u>

ישנו הבדל מהותי בין גישתו של יצחק אבינו ובין אשתו רבקה, ביחסם כלפי בניהם יעקב ועשו. שבעוד יצחק אבינו אוהב את עשו משום שמביא ציד לביתו, רבקה אוהבת את יעקב, איש תם ויושב אהלים. ועוד, אם עשו הצליח ׳לעבוד׳ על אביו בדיבוריו החלקלקים ונתן לו תחושה של צדקות, הרי אמו שגדלה בביתם של רמאים ונוכלים כמו בתואל ולבן, לא קונה את ה׳סחורה׳... ומבינה היטב מה טיבו של עשו בנה הגדול, האהוב פחות. היא אוהבת **גם** את עשו ונאמנת עליו כדי להפקיד אצלה את היקר לו ביותר, אבל ביותר מחבבת את בנה הלומד בבית מדרשם של שם ועבר. והנה מגיע העת ו׳מידע מודיעי׳ רגיש על כך שעשו ממתין לשעת-כושר כדי להרוג את יעקב אחיו! והדרך היחידה להציל אותו היא לשלוח אותו אל מקום מרוחק אצל משפחתה בארם-נהריים. אבל איך? הרי בעלה יצחק **הוא** אבי המשפחה, ויש ליטול ממנו רשות וברכת הדרך. ורבקה אמנו שומרת היטב על כבוד בעלה הדגול - שליש האבות, ולא תחליט על דעת עצמה לשלוח את בנה מבלי לקבל הסכמה מיצחק! ומאידך, לא ניתן לומר לו שסכנה מרחפת על ראשו של יעקב **מצד בנך אהובך**, שמצפה שתמות ויוכל להרוג אותו! רבקה בחוכמתה ומתוך תבונה נשית, משתפת את בעלה בצורה אצילית **כמבקשת** על עתיד בנה **ושואלת עצה** ותושייה **מה לעשות** עבורו... ״...אם יקח יעקב אשה מבנות חת כאלה, (שנאמר עליהן שהיו מֹרַת רוּחַ **לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה** גם יחד!) **למה לי חיים**״. היא לא אומרת עשו רשע, סכנה – רצח! אלא הגיע הזמן להשיא את יעקב, את מי **אתה מציע**, שלא תהיה לנו למורת רוח כמו נשות עשו בננו!; היא שואלת בחמה ובתבונה נשית את בעלה ומוסרת בידיו את שרביט הנהגת הבית, ומצפה למוצא פיו. כל הקרדיט נתון ליצחק **ולא לה**! והנה הכל זורם בדיוק כמו שהיא רצתה, ויצחק ׳פוסק׳ בדיוק את מה שרבקה הייתה מייחלת שיגיד: ״קום לך לפדן ארם, לבית אבי אמך, ותקח משם אשה״! אין טעם במריבות מילוליות וניסיונות שכנוע והצעת פתרונות בבחינת ׳אני צודקת כי אני יודעת ואני מבין היטב״... אלא לגרום בתבונה לצד השני לומר את מה שחשוב באמת. אם הרכב הבית נכון ובונים מערכת זוגית בריאה בניהול הבית ומערכות המשפחה, כל אחד יֵדַע כיצד השני חושב, ומה הוא יאמר במקרה זה! היא רצתה ביעקב ילך לפדן ארם, ומה אמר יצחק על כך? ...״לך לפדן ארם... לבית בתואל **אבי אמך**... קח אשה מבנות **אחי אמך**״... וכמו שאמר חכם אחד: אשה **כְּשֵׁרָה** ׳רוקדת׳ לפי המנגינה של בעלה, ואשה **חֲכָמָה**, כותבת לו את התווים... **בהצלחה.**

לרפואה שלמה , אמן.
קסם לאה חיה בת אלה
ולהצלחת אשר בן
יהודית מלכה וב״ב.

הלכות - ילקוט יוסף

הלכות נשיאת כפים .

רבן יוחנן בן זכאי תיקן, שהכהנים לא יעלו לדוכן לברך את ישראל בסנדל או במנעל לרגליהם, מפני כבוד הצבור ופירש רש״י, מפני שעל ידי שהכהנים נושאים כפיהם, בגדיהם מתרוממים כלפי מעלה, ונראים נעליהם לצבור, ואין זה כבוד הצבור לראות נעליהם עם הטיט שעליהם. ויש פוסקים שסוברים שמטעם זה אין לאסור אלא לאלה שעולים לדוכן, אבל לנושאים כפיהם על גבי קרקע למטה מההיכל, מותר להם שלא לחלוץ נעליהם אשר ברגליהם. אולם יש חולקים ואומרים שגם על גבי קרקע אסור, שלא חילקו חכמים בדבר. ועוד, שיש עוד טעם בגמרא שלפיו יש לאסור בכל ענין. והמנהג פשוט בארץ ישראל שהכהנים חולצים נעליהם בכל ענין. וכן ראוי לנהוג. אך בחוץ לארץ ישנם כהנים שמקילים בדבר, ונושאים כפיהם בנעליהם כשהם עומדים על גבי קרקע. והואיל ויש להם על מי לסמוך, אין מזניחים אותם, שיש לחוש שאם ימחו בידם יתבטלו לגמרי ממצות ברכת כהנים. אבל הכהנים הנגשים אל ה׳ והמהדרים במצות, גבורי כח עושי דברו, לעולם חולצים נעליהם קודם ברכת כהנים. וכזה ראה וקדש.

גם בתשעה באב וביום הכפורים שנועלים נעלי בד, צריכים הכהנים לחלוץ את המנעלים קודם עלותם לדוכן. ואמנם כהן חולה הסובל מצינה, מותר לו לישא כפיו במנעל של לבד, ולכן חולה שקשה לו לילך בלא מנעלים, טוב שינעל מנעלי בד כדי שיוכל לישא כפיו עם מנעל בד. ואם אין לו מנעלי בד, יכול לישא כפיו אף במנעל עור, וכמבואר.

יש אומרים שחליצת המנעלים צריכה להיות קודם לנטילה, ולפי זה חליצת המנעלים צריכה להיות מחוץ לבית הכנסת. אבל מנהגינו עכשיו ללכת חוץ לבית הכנסת ליטול ידיהם וכשעולין לדוכן חולצין מנעליהם. ומניחין המנעלים למטה מן הדוכן, והצנועים מצניעים במקום צנוע תחת הספסלים.

נכון שלא לעלות לדוכן יחף ממש, שהרי אין רגילים בזמן הזה לעמוד יחפים לפני גדולים, אלא יש לעלות בגרביים, וכן המנהג.

כשיש בבית הכנסת ב׳ כהנים הנושאים כפיהם, קודם שיתחילו לברך אשר קדשנו וכו׳, אומר להם השליח צבור: כהנים, שאין הכהנים חייבים לברך אלא אם כן אמרו להם לברך, שכן נאמר: כה תברכו את בני ישראל אמור להם, ותירגמו, כד תימרון להון, והיינו דהחיוב הוא רק כאשר אומרים להם לברך. ואמירה זו היא קריאת כהנים שאנו אומרים קודם שהכהנים נושאים כפיהם.

ומכל מקום אין הקריאה ״כהנים״ מעכבת את הכהנים מלישא את כפיהם. ולכן אם אירע שהכהנים בירכו בלי שיקראו להם כהנים, אין צריכים לחזור ולקרוא להם ולברך שנית. אך לכתחילה לא יברכו עד שיקראו להם כהנים.

כשיש שם כהן אחד, אין השליח צבור קורא לו, אלא הוא מעצמו מברך ומחזיר פניו לקהל, שנאמר, אמור להם, לשנים.

אין המקריא שקורא כהנים רשאי לפתוח בקריאת יברכך עד שיכלה אמן מפי הצבור, ואין הכהנים רשאים להתחיל בברכת אשר קדשנו וכו׳ עד שתכלה קריאת כהנים מפי המקרא. [וכהנים שטעו ובירכו אשר קדשנו במצותיו וצונו לברך ברכת כהנים, יצאו ידי חובת הברכה, ואינם צריכים לחזור ולברך כפי הנוסח הנכון].

וכן השליח צבור לא יתחיל בשום תיבה שבברכת כהנים עד שיסיימו הכהנים את התיבה שלפניה.

יש להקפיד שהשליח צבור יקריא ברכת כהנים מתוך הסידור, ולא בעל פה. כדי שלא יבוא לידי טעות. וכתבו האחרונים שיש למחות ביד מי שקורא ברכת כהנים בעל פה.

יש אומרים שאין השליח צבור מקריא לכהנים תיבת ״יברכך״, אלא הכהנים מתחילים בעצמם ״יברכך״. ויש אומרים שגם תיבת ״יברכך״ צריך שהשליח צבור יקריא אותה לכהנים. ואף על פי שהנוהגים כסברא ראשונה יש להם על מה שיסמוכו, מכל מקום טוב ונכון שגם תיבת ״יברכך״ יקריא אותה לכהנים. והדבר יעשה בהסכמת כל הקהל. וישאו ברכה מאת ה׳. [ובפרט שפעמים רבות כשאין מקריאים תיבת יברכך, הרי אין הצבור יכול לענות אמן אחר ברכת הכהנים, בהיותם מסמיכים תיבת יברכך לברכה, והצבור לא שומע סיום הברכה].

יש נוהגים שכאשר יש בשבת שמחה של חתן או של בעל ברית או בר מצוה, כשמגיע שליח צבור בתפלת החזרה לברכת כהנים, עומד לידו ישראל בעל קול ערב, ומקריא לכהנים בנעימה תיבת ״כהנים״, וממשיך כל ברכת כהנים מלה במלה בניגון נחמד ונעים, מתוק לנפש ומרפא לעצם, ומנהג זה יש לו על מה שיסמוך, ויסודתו בהררי קודש. [וכן הדבר מצוי אצל בני העדה התימנית לכבד את החשוב שבקהל לומר פסוקי ברכת כהנים]. אלא שיש להקפיד שגם הוא יקריא ברכת כהנים מתוך הסידור, ולא בעל פה, כדי שלא יבוא לידי טעות.

״ הרב הגאון הרב רפאל כדיר צבאן זצ״ל ״

תולדותיו: נולד באי בטבת ה׳תר״ע באי ג׳רבה שבדרום תוניסיה, לרב יעקב ולאמימה. בצעירותו למד תורה אצל רבני צפון אפריקה, ביניהם הרב שאול מקיקץ שלי, ורבו המובהק רבי רחמים חי חויתה הכהן. כן התכתב בהלכה עם הרב עובדיה הדאיה שבארץ ישראל. בשנת ה׳תר״ץ, בהיותו בן עשרים, נשא את בת דודתו עוישה. כעבור שנתיים, בשנת ה׳תרצ״ב, מונה לראש ישיבה, תפקיד בו החזיק כ-12 שנה עד לשנת ה׳תש״ד. בשנת ה׳תרצ״ט התמנה כחבר שלישי בבית הדין שבג׳רבה. בשנת ה׳תש״ג נסמך לרבנות מטעם הרבנות הראשית שבעיר הבירה תוניס. בתשרי ה׳תש״ח החל לערוך ירחון תורני בשם ״היחרח״, בו כתבו גדולי תלמידי החכמים בתוניסיה, ועסק בכך במשך שלוש שנים. בשנת ה׳תשי״א התמנה לרב ודיין העיירה מדנין גם מטעם הממשלה, תפקיד בו שימש עד לסוף שנת תשט״ז. בנוסף לתפקידיו הרבנים, היה גם ״קומיתי״ - אחד משבעה טובי העיר- הנציגים הרשמיים של הקהילה היהודית בפני המוסדות הממשלתיים בג׳רבה, ושימש נציג הקהילה בפדרציה הכללית שבעיר הבירה תוניס. כן היה נשיא ״ישיבת אור תורה״, ועמד בראש וייסד מוסדות ציבור שונים של תורה וחסד - ״ביקור חולים״ שהגיש עזרה רפואית לחסרי אמצעים, ״חתן וכלה״ שסייע במימון הוצאות חתונה לנזקקים. ״מתן בסתר״ שעזר לעניים, ו״ועד בית הכנסת״ שטיפל בכעשרים בתי כנסת בעיר. בשנת ה׳תשי״ז עלה לארץ ישראל, והחל לשמש, במשך כשלושים ושמונה שנים, כרב עיירת הפיתוח ״עזתה״ שבאותה שנה הוחלף שמה ל״נתיבות״. הרב צבאן דאג לביסוסה הרוחני של העיירה, הקים בה מועצה דתית להספקת שירותי הדת לתושבים (כעירוב, מקווה, בתי כנסת ועוד), יזם ועודד מוסדות תורניים והפיץ תורה בישובי האזור. סמוך לבואו ביקש משר הדתות דאז חיים משה שפירא, שהגיע לביקור, לעזור בהקמת ישיבה במקום, שתשמש ישיבה מרכזית לכל האזור, ואכן בסיוע השר וראש מועצה האזורית, הוקמה ישיבת ״תורה ומלאכה״ במקום. בהמשך נוסדה בעיירה ״ישיבת הנגב״. בדאגתו לחינוך התורני בעירו הוציא פסק דין, יחד עם הבאבא סאלי וגדולי ישראל נוספים, שלא יתקיימו בנתיבות לימודים מעורבים של בנים ובנות. הרב צבאן תמך גם במוסדות הרבי מחב״ד בנתיבות. החל מחודש אייר ה׳תשי״ז, יזם הרב צבאן יום עיון שבועי לרבני האזור, במימון מועצה אזורית עזתה, בו הרבנים למדו וליבנו יחד הלכות אקטואליות והחליפו דעות בבעיות ציבוריות. בתחילה השתתפו עמו בחוג חבריו הרבנים שלמה מאזוז (מנתיבות) ונסים הכהן (רב המושב שרשרת), ובהמשך הוא התרחב לכחמשה עשר רבנים. יוזמתו זו הועתקה גם לכינוס רבנים באבן שמואל. אחרי פטירת רבו הרב רחמים חי חויתה הכהן, היה הרב צבאן לזקן רבני תוניסיה ונחשב כבעל הסמכות התורנית העליונה של בני העדה בישראל. הוא פעל רבות לפיתוח מוסדות התורה של העדה, ופעל להוציא לאור את ספריהם של חכמי תוניסיה מהדורות הקודמים. בשנת ה׳תשל״ב נתמנה לנשיא ישיבת כיסא רחמים שנקראת על שם רבו הרב חויתה הכהן. שעלתה מתוניסיה לבני ברק. בשנת ה׳תשל״ג נבחר הרב צבאן לחבר מועצת הרבנות הראשית. ונבחר חמש פעמים לכהונה זו.הוא תמך במדינה ובמוסדותיה, והצביע במועצת הרבנות בעד ההחלטה לומר ביום העצמאות ברכת שהחיינו והלל בברכה, ואף הנהיג אמירת הלל ונזף באלה מבני עדתו שאמרו תחנון באותו היום נגד דברי רבותיהם. הרב צבאן היה זקן רבני תוניס ונחשב כבעל הסמכות התורנית העליונה של יהדות תוניס בישראל. הוא עשה רבות להתפתחות מוסדות התורה של העדה התוניסאית ופעל להוציא לאור את ספריהם של חכמי תוניס מהדורות הקודמים. מסופר שפעם הוזמן כדי לסדר קידושין עבור זוג צעיר. עשרות השולחנות היו ערוכים היטב זה מכבר, ומאות המוזמנים המתינו בסבלנות להתחיל בעריכת החופה והקידושין. בני המשפחות משני הצדדים כבר הגיעו כולם, הכלה הגיעה, הרב, מסדר הקידושין הגיע גם הוא, וכל קהל המוזמנים המתין בקוצר רוח לחתן. אף אחד לא הבין מדוע החתן נעדר מחופתו בשעה היעודה. מדוע הוא כה מתמהמה? הרב רפאל ניגש לאביו של החתן ושאל: ״מדוע לא הגיע בנך עד עתה?״ ״אני בעצמי לא יודע״, אמר האב במבוכה גדולה, ״אני מקווה שלא קרה לו משהו בדרך״. הרב ביקש מחבריו הטובים של החתן: ״אבקש מכם שתחפשו מיד את החתן ותבדקו מדוע אינו מגיע לחופתו. תאמרו לו שהרב רוצה לדבר איתו״. השניים מצאו אותו במרכז המסחרי של העיר, כשהוא לבוש בחליפתו המהודרת, מצוחצח מכף רגל ועד ראש, כיאה לחתן. אחד מהם שאל: ״מה אתה עושה כאן?! כל העולם מחכה שתגיע לחתונה שלך!״ החתן השיב להם: ״אני לא רוצה להתחתן!״ חבריו לא יכלו לענות לו במשך דקה ארוכה מפאת תדהמתם. לאחר מכן אמר החבר השני: ״הרב רפאל רוצה לדבר איתך. הוא מחכה לך במקום קרוב״. ״לא מעניין אותי כלום״, ענה בתוקף, ״אני לא רוצה להתחתן וזהו!״ ״בסדר, רק תבוא לרב ותסביר לו כל מה שאתה רוצה. לא ייתכן שתפגע בכבודו״. החתן התלבט מעט, ואז השתכנע ויצא עם חבריו לעבר הרב. כאשר ראה אותו הרב, שאל: ״מה קרה לך? האם, חלילה, אינך מרגיש טוב?״ ״אני מרגיש טוב מאוד״, ענה הבחור, ״אבל אני לא רוצה להתחתן״. ״למה? מה הבעיה?״ שאל הרב בתמיהה. ״פתאום הבנתי שאין לי שום סיכוי לשאת בעול הנישואין. אין לי כסף, אין לי אמצעים. איך אשיג בית כמו שצריך וכל השאר?״ ״אני מאוד מצטער, כבוד הרב״, ענה החתן המיועד בתוקף, ״אבל אני ממש לא מסוגל להתחתן. אני מפחד מאוד מההוצאות שיהיו לי, ואין לי כוח לקבל אחריות ולטפל באשה וילדים. מה רע לי עכשיו?!״ לפתע חייך הרב חיוך מרגיע: ״אני מבין טוב מאוד את הדאגה שלך! אם כך, מבחינתי אין שום בעיה. אני אחתן אתכם עכשיו, תאכלו סעודת מצווה, תשמעו קצת מוזיקה טובה ותרקדו, ומחר בבוקר תבואו אלי למשרד ואני אסדר לכם גט על המקום...״ המתח הרב שהיה אצור אצל הבחור התפוגג, והוא הסכים להצעתו המפתיעה של הרב. הרב והחתן הגיעו בזריזות למקום החופה, הקהל היה מאושר לראותם. הבעל מעיד שהוא חייב את חייו ואושרו לרב בחוכמתו הרבה, רבי רפאל כדיר צבאן זצ״ל, שידע לסלק ממנו את הפחד שהשתלט עליו ביום חופתו. ״אם לא רבנו״, הוא מסיים, ״מי יודע לאן הייתי מגיע. בשנה האחרונה לחייו סבל מחולשה גדולה, בשל מחלות שפקדוהו, ונפטר בד׳ בכסלו תשנ״ה.

ניתן לקבל את העלון במייל. נא לשלוח בקשה למייל : Asher7171@walla.com
הצעות והארות יתקבלו בשמחה. אשר ביטון - רב משמר הגבול - ירושלים. 0524090556